

Projekt dofinansowany z środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

ZIELONE OKO

PRACOWNIA OCHRONY ŚRODOWISKA

PODSUMOWANIE

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029”

Świdnica, 06.10.2023 r.

I. Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego dokumentu jest podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej: SOOŚ) projektu „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029” (dalej: Strategia).

Ramy prawne przedmiotu SOOŚ wyznaczone są przez 2 akty prawne:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: ustawa OOŚ);
- dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Powyższe przepisy nakładają obowiązek przeprowadzenia SOOŚ projektów określonych polityk, strategii, planów lub programów. Zgodnie z ww. ustawą, Prezydent Miasta Jelenia Góra poddał procedurze SOOŚ projekt Strategii. Procedura ta obejmowała następujące elementy:

- 1) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko z:
 - Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo z dnia 02.08.2023 r., znak: WSI.411.297.2023.HL.2)|
 - Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym we Wrocławiu (pismo z dnia 10.07.2023 r., znak: ZNS.9022.4.56.2023.MB);
- 2) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko (dalej: Prognoza),
- 3) uzyskanie wymaganych prawem opinii:
 - opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo z dnia 04.10.2023 r., znak: WSI.410.495.2023.HL),
 - opinia Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (pismo z dnia 20 września 2023 r., znak: ZNS.9022.4.85.2023.MB),
- 4) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa (podanie stosownych informacji o SOOŚ do publicznej wiadomości, zapewnienie możliwości zapoznania się z dokumentacją oraz składania uwag i wniosków i ich rozpatrywania),
- 5) rozpatrzenie otrzymanych uwag, wniosków i opinii.

Według art. 55 ust. 3 ustawy OOŚ, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów,
- zgłoszone uwagi i wnioski,

- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy dokument został wykonany w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z wyżej wymienionego przepisu.

II. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Przeprowadzona w Prognozie analiza pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

1. Ustalenia projektu Strategii nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, natomiast mogą sprzyjać jej wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób - pod warunkiem zapewnienia komplementarności z innymi dokumentami z obszaru ochrony środowiska, gospodarki wodnej i zagospodarowania przestrzennego.
2. Przy realizacji działań wynikających z projektu Strategii z całą pewnością zostanie nadany wysoki rygor aspektom środowiskowym oraz przestrzeganiu przepisów o ochronie środowiska. Pozytywny charakter oddziaływań ocenianego dokumentu będzie się kumulował z dalszym wdrażaniem dokumentów strategicznych i przepisów dedykowanych ochronie środowiska. Negatywne oddziaływania mogą zostać całkowicie lub częściowo zniwelowane poprzez wdrożenie działań zawartych w innych planach z zakresu gospodarki wodnej lub ochrony przyrody (np. plany ochrony i plany zadań ochronnych). Aspekt ten wymaga nadania jak najwyższej wagi na każdym etapie projektowania, wdrażania i eksploataowania przedsięwzięć oraz prowadzenia działań.
3. Niektóre działania i przedsięwzięcia inwestycyjne wynikające z ocenianego dokumentu będą posiadały status „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, co oznacza, że przed ich realizacją niezbędne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (której niejednokrotnie będzie towarzyszyło przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Ponadto, większość z tych działań i inwestycji wymaga uzyskania zgody wodnoprawnej. W poszczególnych przypadkach niezbędne może być także uzyskanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, lub/i zezwoleń na odstępstwo od zakazów dotyczących ochrony gatunkowej. Powyższe oznacza, że istniejące przepisy o ochronie środowiska ustanawiają system, w ramach którego indywidualnie rozpatruje się wpływ poszczególnych zamierzeń na środowisko i ocenia się jego akceptowalność, a także ustanawia się indywidualne warunki z zakresu zapobiegania, minimalizowania i kompensowania oddziaływań środowiskowych i ich skutków.

4. Ustalenia omawianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska takie jak: ludzie, dobra materialne czy też zabytki. Przewiduje się pozytywne skutki w szczególności w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i jakości życia ludzi. Natomiast poszczególne działania inwestycyjne potencjalnie mogą się wiązać z wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań, które mogą pojawić się na etapie prac budowlanych. Oddziaływania te mogą zostać zniwelowane przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych.
5. Istnieje możliwość zastosowania próśrodkowych zasad wdrażania ustaleń Strategii, które mogą przyczynić się do zagwarantowania i wzmocnienia pozytywnych skutków realizacji tego dokumentu.
6. Omawianego projektu Strategii nie można rozpatrywać w oderwaniu od całościowej polityki ochrony środowiska. Oceniany dokument jest narzędziem już przyjętej polityki (określonej w innych dokumentach strategicznych przywołanych w Prognozie). System monitorowania środowiskowych aspektów związanych z wdrażaniem analizowanego dokumentu jest oparty o system monitorowania osiągniętych produktów i rezultatów stworzony na potrzeby wdrażania innych dokumentów strategicznych wymienionych w Prognozie.
7. Mając na uwadze powyższe, rekomenduje się przyjęcie Strategii i wdrażanie jej ustaleń.

III. Uzasadnienia wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przez pojęcie rozwiązania alternatywnego należy rozumieć opcję podejmowania innych działań niż pierwotnie planowane, np. o innym charakterze czy skali, ale zapewniających osiągnięcie pierwotnego nadrzędnego celu lub osiągnięcia założonych poziomów wskaźników rezultatu, ale też opcję nie podejmowania danego działania lub nawet modyfikacji celu. Analiza alternatywnych rozwiązań może być, zatem prowadzona w odniesieniu do:

- alternatywnych sposobów osiągnięcia celów,
- alternatywnych lokalizacji dla zamierzeń niezbędnych dla osiągnięcia celów,
- alternatywnej skali przedsięwzięcia i sposobów jego realizacji oraz eksploatacji.

Możliwości analityczne w powyższych kwestiach są determinowane stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie. Jeżeli w analizowanym dokumencie nie określa się precyzyjnie ani lokalizacji, ani skali, ani listy przewidywanych do realizacji konkretnych projektów stanowiących wyraz realizacji Strategii, to analiza alternatyw sprowadzać się może jedynie do przeglądu planowanych kierunków działań oraz instrumentów realizacyjnych, w kontekście ich skutków środowiskowych.

Możliwość formułowania rozwiązań alternatywnych w najmniejszym stopniu może odnosić się do poziomu wizji, misji oraz celów strategicznych i operacyjnych. Kwestia ich doboru jest domeną organów władzy publicznej, która w demokratycznym społeczeństwie dysponuje mandatem prawnym do ich określania. Prognoza oddziaływania na środowisko

może w takich wypadkach pełnić funkcję polegającą przede wszystkim na identyfikacji skutków środowiskowych tak sformułowanych celów i na wskazywaniu tych obszarów, gdzie skutki te wydają się być nieakceptowalne z punktu widzenia celów ochrony środowiska.

Należy zauważyć, że dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wskazuje na potrzebę omawiania „rozsądnych alternatyw” budowanych na podstawie analizy informacji, które mogą być „racjonalnie wymagane” lub wskazania, dlaczego takie alternatywy nie mogły być sformułowane. Obowiązek zidentyfikowania, opisanie i oszacowania rozsądnych rozwiązań alternatywnych musi być odczytywany w kontekście celu dyrektywy, który polega na dopilnowaniu, że wpływ realizacji planów i programów jest uwzględniony podczas przygotowania tych dokumentów i przed ich przyjęciem. Tekst dyrektywy nie precyzuje, co rozumie się pod pojęciem *rozsądnego rozwiązania alternatywnego* wobec planu lub programu: czy chodzi o alternatywne plany lub programy, czy o alternatywne rozwiązania w ramach planu lub programu (natomiast art. 51 ust. 2 pkt 3b UOOS jasno określa, że w prognozie przedstawia się rozwiązania alternatywne w stosunku do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie). W praktyce różne rozwiązania alternatywne w ramach danego planu na ogół będą podlegały ocenie (np. różne sposoby zagospodarowania obszaru w ramach np. planu zagospodarowania przestrzennego). Alternatywne rozwiązanie może zatem stanowić inny sposób osiągnięcia celów planu lub programu.

Ustalenia omawianego projektu Strategii nie prowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko. Strategiczny charakter dokumentu nie pozwala na skonkretyzowane i precyzyjne określenie działań alternatywnych dla jego celów strategicznych. Strategia sama w sobie również nie przedstawia alternatywnych propozycji. Analiza alternatyw jest de facto prowadzona jedynie na etapie opracowywania projektów inwestycyjnych, studiów wykonalności i postępowań administracyjnych, w ramach których prowadzi się analizę zgodności z przepisami (m.in. z zakresu ochrony środowiska).

Skutki środowiskowe podejmowanych działań inwestycyjnych silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji nowych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne kierując się w miarę możliwości tym, by wybrać wariant najbardziej korzystny dla środowiska. Jako warianty alternatywne przedsięwzięć (ale nie dokumentów strategicznych) można rozważać: warianty lokalizacyjne, warianty konstrukcyjne, techniczne i technologiczne, warianty organizacyjne (w tym - harmonogram realizacji, długość trwania etapu budowy) czy wariant odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia.

IV. Stanowiska organów opiniujących SOOS

Prognozę oddziaływania na środowisko oraz projekt ocenianej Strategii poddano opiniowaniu organów zaangażowanych w proces SOOS w trybie art. 54 ust. 1 ustawy OOS.

Otrzymało opinie:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo z dnia 04.10.2023 r., znak: WSI.410.495.2023.HL),
- Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (pismo z dnia 20 września 2023 r., znak: ZNS.9022.4.85.2023.MB).

Obydwa organy opiniujące wyraziły pozytywną opinię oraz nie wskazały uwag i wniosków wymagających uwzględnienia w Strategii i Prognozie.

V. Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa

W ramach SOOŚ organ prowadzący postępowanie - tj. Prezydent Miasta Jelenia Góra - zapewnił możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie OOŚ. Działanie te obejmowało następujące główne elementy:

1. Podanie do publicznej wiadomości informacji o:
 - 1) sporządzeniu projektu Strategii i prognozy oddziaływania na środowisko,
 - 2) przedmiocie Strategii i prognozy oddziaływania na środowisko,
 - 3) możliwości i sposobie zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy (tj. z projektem Strategii, z prognozą oddziaływania na środowisko oraz ze stanowiskami organów uzgadniających zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko),
 - 4) możliwości i sposobie składania uwag i wniosków w terminie 21 dni (od 11.09.2023 r. do 02.10.2023 r.), wskazując na formy wynikające z ustawy OOŚ,
 - 5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków

Podanie informacji do publicznej wiadomości nastąpiło poprzez opublikowanie stosownych ogłoszeń przed rozpoczęciem biegu :

- 1) na stronie internetowej BIP Urzędu Miasta Jelenia Góra¹,
 - 2) na stronach internetowych większości gmin wchodzących w skład Aglomeracji Jeleniogórskiej,
 - 3) w Gazecie Wrocławskiej (prasa o zasięgu obejmujących województwo Dolnośląskie) - w wydaniu z dnia 07.09.2023 r.,
 - 4) w sposób zwyczajowo przyjęty (tablica ogłoszeń) w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra.
2. Zorganizowanie dwóch otwartych dla społeczeństwa spotkań konsultacyjnych w dniu 15 września:
 - 1) w godzinach 9:00 ÷ 10:30 w Sali Rajców w Urzędzie Miasta w Jeleniej Górze (Plac Ratuszowy 58, Jelenia Góra),

¹ <https://bip.jeleniagora.pl/artukul/219/19673/konsultacje-spoeczne-w-ramach-strategiczej-oceny-oddziaływania-na-srodowisko-projektu-strategii-zintegrowanych-inwestycji-terytorialnych-aglomeracji-jeleniogorskiej-na-lata-2021-2029-oraz-prognozy-oddziaływania-na-srodowisko>

- 2) w godz. 12:00 ÷ 13:30 w Sali Posiedzeń Urzędu Gminy i Miasta Lwówek Śląski (aleja Wojska Polskiego 25A, Lwówek Śląski).
3. Zapewnienie możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy (w wersji drukowanej w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu) w terminie od 11.09.2023 r. do 02.10.2023 r.
4. Zapewnienie możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni (od 11.09.2023 r. do 02.10.2023 r.) w formie ustnej, pisemnej i elektronicznej.
5. Rozpatrzenie uwag i wniosków otrzymanych w terminie 21 dni (od 11.09.2023 r. do 02.10.2023 r.).

W ramach SOOŚ wpłynęły uwagi i wnioski odnoszące się wyłącznie do projektu Strategii, nie dotyczyły one prognozy oddziaływania na środowisko ani oddziaływania ustaleń Strategii na środowisko.

Zestawienie otrzymanych uwag i wniosków wraz z informacją o sposobie ich uwzględnienia przedstawiono w tabeli przedstawionej w załączniku do niniejszego opracowania.

VI. Ustalenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko

Realizacja ocenianego dokumentu nie wywoła oddziaływań środowiskowych o charakterze transgranicznym, w związku z czym nie przeprowadzono transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VII. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji ustaleń Strategii podlegającej SOOŚ

Według art. 10 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, jednym z celów monitorowania wpływu planu lub programu na środowisko jest identyfikacja „nieprzewidzianego niepożądanego wpływu”, co ma zapewnić możliwość „podjęcia odpowiedniego działania naprawczego”. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące dyrektywy 2001/42/WE wskazują, że dane zbierane na mocy innego prawodawstwa UE mogą zostać wykorzystane w monitoringu związanym ze strategiczną OOŚ, o ile są one istotne dla danego planu lub programu oraz jego oddziaływania na środowisko. Art. 10 dyrektywy 2001/42/WE niekoniecznie wymaga bezpośredniego monitorowania znaczącego wpływu na środowisko. Dyrektywa zezwala także na monitorowanie pośrednie, na przykład poprzez czynniki nacisku lub środki łagodzące. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące ww. dyrektywy wskazują w pkt 8.5, że „jeśli monitoring może być w zadowalający sposób zintegrowany z regularnym cyklem planowania, to nie ma konieczności podejmowania oddzielnych kroków proceduralnych dotyczących jego wykonywania. Monitoring może być na przykład zbieżny z regularną korektą planu lub programu, w zależności od tego, jakie oddziaływanie jest

monitorowane, oraz od długości odstępów między korektami”. W sposób oczywisty ma to przełożenie na cyklicznie opracowywane dokumenty.

Należy wziąć pod uwagę, że według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, każda gmina i każdy powiat powinny posiadać opracowany program ochrony środowiska, z realizacji którego powinien być cyklicznie sporządzany raport. Programy ochrony środowiska przedstawiają propozycje systemu monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Zarówno Strategia, jak i ww. programy będą wdrażane równocześnie, a ich wzajemne ustalenia powinny być z sobą kompatybilne i powinny wzajemnie na siebie oddziaływać wzmacniająco.

Projekt Strategii zawiera informacje o zarządzaniu i monitorowaniu; zakładane jest cykliczne (i doraźne) raportowanie. Warto pamiętać, że zgodnie z art. 18 rozporządzenia UE 2021/1060, programy polityki spójności podlegają ocenie śródkresowej, której celem jest weryfikacja postępów w osiąganiu celów każdego programu. W ramach tej oceny będzie brana pod uwagę m.in. sytuacja społeczno-gospodarcza oraz wyzwania strategiczne.

Wobec powyższego, monitorowanie wdrażania Strategii będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym - ocenianego projektu Strategii). W przypadku stwierdzenia, że skuteczność programów ochrony środowiska jest nieodpowiednia, może nastąpić konieczność zaostrożenia zapisów tych dokumentów strategicznych pod kątem większego uwzględnienia wymagań ochrony środowiska (np. poprzez nadanie im wyjątkowego priorytetu).

Mając na uwadze powyższe, formułuje się następujące rekomendacje w zakresie monitorowania wpływu skutków wdrażania ustaleń Strategii na środowisko naturalne:

1. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w trakcie kadencji wójta, burmistrza lub prezydenta należy przeprowadzić ocenę aktualności dokumentów dot. zagospodarowania przestrzennego. W ramach oceny aktualności należy uwzględnić aktualne prognozowane zasięgi terenów zagrożonych wystąpieniem powodzi, aktualny stan prawny oraz ustalenia wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (np. plan zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz podejmować adekwatne do nowych uwarunkowań działania dostosowawcze.
2. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, co 2 lata należy sporządzać raporty z wykonania programów ochrony środowiska.
3. Należy prowadzić pozostałe działania i ewidencje wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, takich jak w szczególności:
 - 1) przyjmowanie oraz weryfikowanie zgłoszeń instalacji nie wymagających pozwolenia emisyjnego,
 - 2) wydawanie decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania,
 - 3) nakładanie obowiązku wykonania czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania instalacji lub urządzenia na środowisko,

- 4) ustanawianie ograniczeń co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko,
- 5) wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości,
- 6) występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.

VIII. Podsumowanie

Przeprowadzona SOOŚ pozwoliła na sformułowania rekomendacji w zakresie możliwości doskonalenia sposobu wdrażania ocenianej Strategii. W prognozie oddziaływania na środowisko wskazano, że ustalenia projektu Strategii nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, natomiast mogą zdecydowanie sprzyjać jej wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób.

Mając na uwadze powyższe, w rezultacie SOOŚ uznano zasadność przyjęcia i wdrażania Strategii.

Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029

Typ podmiotu zgłaszającego uwagi (wybierz z listy rozwijanej)	Część Strategii ZIT AJ / Załącznika do Strategii ZIT AJ	Strona	Propozycja zapisu/usunięcia zapisu/zmiany zapisu	Uzasadnienie	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie
Osoby fizyczne	Załącznik nr 2 do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029	cały dokument	Treść opracowania nie odpowiada jego nazwie. Albo dostosować nazwę do treści, albo treść do nazwy.	"Trafna nazwa nazwa dokumentu. Kompetencje instytucji zarządzającej ZIT AJ i samorządów lokalnych wchodzących w skład ZIT AJ upowniają do opracowania i realizacji Koncepcja zrównoważonego rozwoju mobilności miejskiej na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej. Treść opracowania jednak nie odpowiada jego nazwie. Mianowicie, większość treści opracowania stanowi kompilacja informacji ze źródeł internetowych dotyczących transportu w Polsce, w województwie dolnośląskim, na terenie AJ. Autor opracowania nie określił (na własny użytek) na początku opracowania, co jest jego przedmiotem, mimo, że wynika on jasno z precyzyjnej nazwy opracowania. Zgodnie z nazwą, opracowanie powinno zawierać krótki opis stanu obecnego mobilności miejskiej na terenie AJ oraz najważniejszą, szczegółowo opisaną słownie i profesjonalnie przedstawioną graficznie koncepcję rozwoju mobilności miejskiej na terenie AJ. Jeśli zostawić treść opracowania, jak jest w aktualnej wersji, to trzeba dostosować nazwę do obecnej treści, np. "Wybrane informacje na temat transportu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Aglomeracji Jeleniogórskiej" lub podobnie.	Wyjaśnienie	Zakres opracowania został opisany w Koncepcji i jest spójny z tytułem dokumentu. Zastosowane nazewnictwo jest zgodne z przedmiotem opracowania i zasadami programowania wydatkowania środków finansowych UE na najbliższą perspektywę finansową. Opracowanie sporządzono w oparciu o standardowe źródła danych, wykorzystywane powszechnie w ekspertyzach i pracach naukowych, m.in. rekomendowane w poradniku MFIPR dot. opracowania Strategii rozwoju ponadlokalnego
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	18	Poprawić "obszarów nadgranicznych" na "obszarów przygranicznych"		Uwzględniona	Zmiana na: "obszarów przygranicznych". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	18	Uwzględnić w negatywnej treści fragmentu napisanego w oparciu o KSRR 2030: "obszar Aglomeracji Jeleniogórskiej nadal pozostaje jednym ze słabiej rozwiniętych subregionów w województwie. Podkreślenia wymaga fakt, iż koncentruje się tu spora liczba gmin, na obszarze których występuje kumulacja problemów społeczno-ekonomicznych i które, dla pełnego wykorzystania ich potencjałów rozwojowych, wymagają zewnętrznej interwencji. W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 wśród obszarów problemowych w aspekcie utraty funkcji społeczno-gospodarczych znajdują się dwie gminy z terenu AJ: miasto Złotoryja oraz miasto na prawach powiatu – Jelenia Góra (2 spośród 17 miast średnich tracących funkcje społeczne na obszarze województwa dolnośląskiego). Natomiast do gmin zagrożonych trwałą marginalizacją zaliczono gminy: Kowary, Leśna, Mirsk, Świeradów-Zdrój, Świerzawa i Wojcieszków (6 spośród 30 na obszarze województwa dolnośląskiego)" pominiętą przez autorów projektu Strategii ZIT AJ pozytywną informację na s. 33 dokumentu, stwierdzającą, że podregion odnotował w latach 2007-2016 wysoki wzrost gospodarczy, poprawiając tym samym swą pozycję w relacji do średniej krajowej według kryterium PKB per capita.		Wyjaśnienie	Przytoczony przypis w KSRR 2030 nie dotyczy okresu objętego analizą w Strategii. Zgodnie z przyjętą w Strategii metodologią analizę przeprowadzono dla lat 2013 i 2020. Zgodnie z założeniami jako punkt wyjścia w badaniu został wybrany rok poprzedzający okres wdrażania Instrumentu ZIT AJ w perspektywie budżetowej UE 2014-2020. Natomiast jako punkt końcowy do porównania dynamiki zmian wybrany został rok 2020, co pozwoliło wykorzystać możliwie najnowsze dane w czasie przygotowania dokumentu. Informacje zawarte w SRWD nie wpisują się w założenia metodologiczne Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029, dlatego nie zostały przywołane w dokumencie. Istotne jest, że mimo wzrostu w latach 2007-2016, wymienione miasta i gminy z terenu AJ zostały wskazane w KSRR 2030 jako obszary problemowe. Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	36	Stwierdzenie "Dobrze rozwinięta współpraca międzynarodowa z gminami partnerskimi" ma charakter deklaracyjny, nie obiektywny. Należy je zamienić na "Wciąż niewykorzystany potencjał współpracy transgranicznej".	podmiotami współpracy międzynarodowej są państwa. Samorządy lokalne są podmiotami współpracy zagranicznej JST oraz współpracy transgranicznej.	Częściowo uwzględniona	Usunięcie zapisu, którego zakres mieści się w opisie mocnej strony: "Rozbudowana współpraca międzyregionalna i zagraniczna". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	36	Usunąć "Dobrze funkcjonująca współpraca z organizacjami pozarządowymi"	co to ma wspólnego z gospodarką?	Uwzględniona	Organizacje pozarządowe mogą działać w sferze gospodarczej, pod warunkiem, że nie osiągają z tego tytułu zysków. Wśród celów statutowych stowarzyszeń działających na terenie AJ znajduje się m.in. wspieranie i upowszechnianie rozwoju przedsiębiorczości, aktywizacja zawodowa kobiet, młodzieży i osób bezrobotnych, czy łagodzenie skutków bezrobocia. Współpraca z sektorem NGO może mieć związek z gospodarką, ponieważ jednak nie jest to działanie bezpośrednie - uwaga została uwzględniona. Usunięcie zapisu. Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.

Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	36	Nie "Rozbudowana współpraca międzyregionalna i międzynarodowa" tylko "Rozbudowana instytucjonalnie współpraca transgraniczna i międzyregionalna".		Częściowo uwzględniona	Zmiana na: "Rozbudowana współpraca międzyregionalna i zagraniczna". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	36	Nie "Duża aktywność władz lokalnych w podejmowaniu współpracy zewnętrznej i wewnętrznej" tylko użyć precyzyjnych, poprawnych określeń, co autor miał na myśli, np. "z innymi JST / zagranicznej / transgranicznej itd."		Uwzględniona	Zmiana na: "Aktywność władz lokalnych w podejmowaniu współpracy z innymi JST, instytucjami krajowymi i partnerami zagranicznymi." Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	35	Nie ma takiego słowa, a tym bardziej terminu, jak "wieloprzestrzenny"		Uwzględniona	Korekta na "wielkoprzestrzenny". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	35-36	Dostosować zapisy w tabeli SWOT sfery gospodarczej do istoty sfery gospodarczej	W aktualnej wersji w tej tabeli jest "mydło i powidło", napisana jest językiem potocznym, nieprofesjonalnym, zawiera błędne, niepoprawnie stosowane określenia.	Wyjaśnienie	Dokonano korekt w tabeli zgodnie z zawartością innych uwag. Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	37	Nie "lokalnych uczelni wyższych", bo lokalna jest tylko jedna (Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze), pozostałe nie są uczelniami lokalnymi, tylko filiami Politechniki Wrocławskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu		Uwzględniona	Zmiana na: "Niski potencjał naukowo – badawczy uczelni wyższych i ich jednostek zlokalizowanych na terenie AJ oraz niewystarczający poziom współpracy B+R w sferze gospodarki". Uwaga uwzględniona. Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	33	Nie "dostępności komunikacyjnej" tylko "dostępności transportowej"		Uwzględniona	Zmiana na: "dostępności transportowej". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	32	"Strefa Przemysłowa" w Jeleniej Górze		Odrzucona	Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	60	Błąd merytoryczny w stwierdzeniu "Mimo relatywnie niskiego poziomu bezrobocia w AJ, które jest nieznacznie wyższe od wartości dla stopy bezrobocia naturalnego (ok. 3-4%) niezbędnej dla rotacji na rynku pracy".	Nikt w Polsce nie zbadał i nie ustalił na podstawie badań krajowych, ile wynosi w Polsce stopa bezrobocia naturalnego. Literatura teoretyczna podaje różne wartości tej stopy, także około 8%. Autorzy projektu strategii ZIT AJ również nie przeprowadzili badań i nie ustalili na ich podstawie, ile wynosi stopa bezrobocia naturalnego na terenie ZIT AJ. Podanie wartości tej stopy 3-4% nie jest wymagane w tym dokumencie, stanowi daleko idące, gołosłowne (bez podania źródła, bez badań własnych) stwierdzenie autorów.	Uwzględniona	Zmiana na: "Mimo relatywnie niskiego poziomu bezrobocia w AJ, którego wartość jest zbliżona do stopy bezrobocia naturalnego, niezbędnej dla rotacji na rynku pracy". Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.
Osoby fizyczne	Projekt Strategii ZIT AJ na lata 2021-2029	cały dokument	Niska jakość merytoryczna i techniczna wykonania ilustracji.	Warto zlecić wykonanie map osobie, która na tym się zna, np. że każda mapa powinna mieć chociażby podziałkę, znak północny, a nie poprzycina printscreeny z Internetu...	Odrzucona	Treść uwagi nie ma znaczenia dla ustaleń programowych Strategii.